

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	PASTABOS
Bendra ekonominė informacija	
<p><u>Spalio mėn. metinė infliacija</u> Pakistane padidėjo iki 7,2 %, o tai lėmė išaugusios maisto produktų kainos. Lapkričio mėnesį įvyks Pakistano valstybinio banko (SBP) Pinigų politikos komiteto posėdis, kuriame bus sprendžiama dėl palūkanų normos, kuri šiuo metu yra 17,5 %, neseniai sumažinta nuo 22 %. Tačiau ši palūkanų norma tebėra gerokai didesnė už vyraujantį infliacijos lygį. Ministro Pirmininko pavaduotojas Ish. Daras komentavo: „Nėra jokios priežasties išlaikyti 17,5 % palūkanų normą, kai infliacija yra 6,9 %“.</p>	
<p>Pagrindinės prielaidos, kuriomis remtasi sudarant 7 mlrd. dolerių vertės susitarimą su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF), per mėnesį nuo jo patvirtinimo pasikeitė, todėl valdžios institucijos turi arba iš naujo derėtis dėl paketo, arba toliau didinti mokesčius. Oficialūs statistiniai duomenys rodo, kad iš keturių pagrindinių prielaidų, kuriomis remiamasi siekiant beveik 13 trln. rupijų grąžos iš mokesčių tikslo, t. y. ekonomikos augimo tempo, infliacijos, didelio masto gamybos ir importo, vertinant einamųjų fiskalinių metų pirmojo ketvirčio duomenis, <u>trys prielaidos neatitinka prognozių</u>.</p>	
<p>Devyniasdešimt penkios Pakistano vertybinių popierių biržoje (PSX) kotiruojamos bendrovės, kurių rezultatai geriausi, pranešė, kad 2024-25 finansinių metų pirmąjį ketvirtį (liepos-rugsėjo mėn.) jų <u>bendras grynasis pelnas siekė 403 mlrd. rupijų</u>. Remiantis „Topline Research“ duomenimis, šis pelnas yra 14 % mažesnis, palyginti su 468 mlrd. rupijų, užfiksuotais tą patį praėjusių metų (2024 finansinių metų) ketvirtį, tačiau 16 % didesnis nei ankstesnį ketvirtį.</p>	
<p>Karačio prekybos ir pramonės rūmai <u>paragino vyriausybę nedelsiant atkurti šešių dienų darbo savaitę federalinei ir provincijų vyriausybėms bei visoms atitinkamoms institucijoms</u>, įstaigoms ir departamentams, kad būtų skatinama ekonomika ir stiprinama prekyba bei pramonė.</p>	
Inovacijos	
<p>Bendradarbiaudama su Nacionaliniu mokslų ir technologijų universitetu ir Nacionaline informacinių technologijų valdyba bendrovė „Pakistan Mobile Communications Limited“ paskelbė sukūrusi <u>pirmąjį Pakistane vietinį Didįjį kalbos modelį (LLM – Large language model)</u>.</p>	
<p>„Zarea Limited“ pateikė paraišką įtraukti ją į Pakistano vertybinių popierių biržos (PSX) prekybos sąrašus, siekdama pritraukti ne mažiau kaip 1 mlrd. rupijų per pirminį viešą akcijų siūlymą, kurio metu bus išplatinta 62,50 mln. akcijų, kurių vienos kaina bus ne mažesnė kaip 16 rupijų. Akcijos bus siūlomos įmonių investuotojams, pasiturintiems asmenims ir mažmeniniams investuotojams. „Zarea Limited“ yra <u>elektroninės prekybos platforma, kurios specializacija - statybinės medžiagos</u>, pavyzdžiui, cementas, plienas ir žemės ūkio biomasė. ZL planuoja plėsti savo prekių asortimentą, įtraukdama tokias prekes kaip anglis, chemikalai, grūdai, ankštiniai augalai, cukrus, trąšos, medvilnė, verpalai ir kitos greitai gendančios žemės ūkio prekės.</p>	
Energetikos sektorius	
<p>Palyginti su tuo pačiu praėjusių metų mėnesiu, rugsėjį <u>elektros energijos gamyba Pakistane sumažėjo 6,4 proc.</u> - iki 12 487 gigavatvalandžių (GWh). Taip atsitiko dėl gerokai išaugusių energijos kainų, viršijančių įperkamo ribas, visoje šalyje plečiamos ne tinkle gaminamos pigios saulės energijos gamybos ir mažo elektros energijos poreikio prastai veikiančiuose pramonės sektoriuose. Branduolinės energijos gamyba sumažėjo 30 % - iki 1 596 GWh, o gamyba iš brangių importuojamų anglių išaugo 78 % - iki 1 148 GWh, todėl kuro sąnaudos padidėjo 12,4 %, o bendras elektros energijos tarifas rugsėjį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų mėnesiu, padidėjo iki 8,34 rupijos už vieną.</p>	
Tarptautinis bendradarbiavimas	
<p><u>Pakistanas ir Kinija siekia skatinti Karačio ir Šanchajaus uostų bendradarbiavimą</u> - logistiką, prekybą, keitimąsi informacija, investicijas ir bendradarbiavimą uostų aplinkos apsaugos srityje. Taip pat šalys siekia perkelti dalį krovinių srauto į Gvadaro uostą.</p>	

Kinijos įmonė „Hunan Dongxin Textiles Ltd“ ir Pakistano įmonė „Keywin Trading Ltd“ pasirašė 40 mln. dolerių vertės susitarimus dėl bendradarbiavimo tekstilės sektoriuje.	
Pakistanas ir Indonezija pasirašė kelis įmonių tarpusavio prekybos susitarimus ir susitarimo memorandumus, kurių vertė – 10,7 mln. Susitarimai apima įvairius sektorius, įskaitant kokoso produktus, gumą, kopalą, kakavą, džiovintą kokosą, imbierą, prieskonius ir vartojimo prekes, automobilių dalių sektorių.	
Saudo Arabija paskelbė apie papildomas 600 milijonų dolerių investicijas Pakistane . Labiausiai SA domina vienas didžiausių pasaulyje neišvystytų vario ir aukso kasybos projektų „Reko Diq“, kurio 50% priklauso Kanados įmonei „Barrick“, 25% - trims PAK federalinėms valstybinėms įmonėms ir 25% Beludžistano vyriausybei.	
Pekinas spaudžia Pakistaną leisti savo saugumo darbuotojams suteikti apsaugą tūkstančiams Kinijos piliečių , dirbančių Pakistane.	
Finansų sektorius	
Federalinė vyriausybė pasiūlė Pakistano valstybinio banko (SBP) įstatymo pakeitimus, kad dvigubą pilietybę turintys asmenys galėtų eiti centrinio banko valdytojo ir valdytojo pavaduotojų pareigas ir būtų įteisintas skaitmeninės valiutos naudojimas Pakistane . Jei federalinis kabinetas, o vėliau ir parlamentas pritaris, kriptovaliutų ir skaitmeninių valiutų, tokių kaip Bitcoin, naudojimas gali tapti teisėta mokėjimo priemone.	
Pakistano valstybinio banko (SBP) vadovas J. Ahmed paskelbė, kad šalis sudarė galimybę Pakistano rupijomis atlikti mokėjimus tarp Pakistano ir arabų šalių su Arabų valiutos fondo platforma „Buna“ per integruotą momentinių mokėjimų sistemą „Raast“. Be to, SBP siekia, kad šalies gyventojai galėtų atlikti tiesioginius mokėjimus Kinijoje per internetinės bankininkystės sistemas.	
SBP atskleidė planus einamaisiais finansiniais metais (2024-25) pradėti įgyvendinti trečiąją Nacionalinę finansinės įtraukties strategiją (NFIS) 2028. Šia strategija siekiama, kad bankininkystės paslaugos būtų teikiamos 75 % suaugusių gyventojų, palyginti su dabartiniiais 60 %, ir kad iki 2028 m. 25 % šių vartotojų sudarytų moterys.	
Finansai	
Pakistano bankų skolinimas privačiam sektoriui, matuojamas avanso ir indėlių santykiu (<i>ADR - advance-to-deposit ratio</i>), rugsėjo mėn. sumažėjo beveik šešiais procentiniais punktais - iki 39,3 %, t. y. gerokai žemiau privalomo 50 % lygio. Tai rodo, kad 2024 kalendorinius metus šalyje veikiantiems bankams gali tekti mokėti papildomus iki 15 % mokesčius už tai, kad iki 2024 m. gruodžio 31 d. jie greičiausiai nepasieks privalomo ADR tikslo.	
Susisiekimas	
Ilgai lauktas „Pakistan International Airlines“ (PIA) privatizavimas įstrigo , nes vienintelis pasiūlymas buvo apie 75 mlrd. rupijų mažesnis nei tikėjosi vyriausybė. Konsorciumas „Blue World City“ pateikė 10 mlrd. rupijų pasiūlymą, o Privatizavimo komisija nustatė mažiausią 85,03 (≈280 mln. eurų) mlrd. rupijų kainą. Birželio mėnesį vyriausybės komisija patvirtino šešis kvalifikaciją praėjusius konkurso dalyvius, tačiau galutiniame konkurse dalyvavo tik viena nekilnojamojo turto plėtros bendrovė. Dėl didžiulio skirtumo tarp numatomų ir faktinių pasiūlymų komisija suteikė konsorciui daugiau laiko persvarstyti savo pasiūlymą.	
2024 m. lapkričio 19 d. Briuselyje planuojama pradėti Europos aviacijos saugos komiteto posėdį, kuriame turėtų būti aptartas galimas Pakistano oro linijų, įskaitant nacionalinę vežėją "Pakistan International Airlines" (PIA), skrydžių atnaujinimas Europos oro erdvėje .	
Laivų savininkai paragino tinkamai pagilinti visas tris „Karachi Gateway Terminal Limited“ (KGTL) giliąsias krantines iki 13 m ir nuolat jas stebėti. Jei gilinimas nebus atliktas, Karačio uostas gali būti paskelbtas nesaugiu dėl didelių nuostolių, kuriuos pastaraisiais mėnesiais patyrė laivų savininkai ir vietos cemento pramonė.	

Komunikacijos/ITC	
Telekomunikacijų operatoriai „Wateen“ ir „Jazz“ išreiškė susirūpinimą dėl galimo neigiamo Pakistano telekomunikacijų bendrovės „Pakistan Telecommunication Company Limited“ (PTCL) 100 % „Telenor Pakistan“ ir „Orion Towers“ akcijų įsigijimo poveikio , teigdami, kad sandoris gali iškraipyti konkurenciją rinkoje ir iškreipti spektro paskirstymą, sustiprindamas PTCL dominavimą pramonėje.	
Pakistano informacinių technologijų eksportas ir toliau augo - 2024 m. rugsėjį jis sudarė 292 mln. dolerių, t. y. 42 % daugiau nei tą patį praėjusių metų mėnesį ir daugiau nei paskutinių 12 mėnesių vidurkis, kuris buvo 280 mln. dolerių. Tai jau 12-as iš eilės IT eksporto augimas per metus nuo 2023 m. spalio mėn. Pakistano valstybinio banko duomenimis, šių fiskalinių metų pirmąjį ketvirtį (liepos-rugsėjo mėn.) IT eksportas, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, išaugo 34 % ir sudarė 877 mln. dolerių. Augimas vyko plečiantis eksportuotojų klientų bazei visame pasaulyje, ypač Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybos (GCC) regione, sumažinus leistiną išlaikymo ribą nuo 35 % iki 50 % eksportuotojų specializuotose užsienio valiutos sąskaitose ir užtikrinus Pakistano rupijos stabilumą, kuris paskatino IT eksportuotojus grąžinti didesnę pelno dalį į Pakistaną. Pakistano programinės įrangos įmonių asociacijos apklausos duomenimis, 62 % IT bendrovių turi specializuotas sąskaitas užsienio valiuta.	
Žemės ūkio sektorius	
Pakistanas įsteigė įspūdingą paviljoną Kinijos Jangling žemės ūkio ir aukštųjų technologijų mugėje .	
Visos PAK provincijos sutiko įgyvendinti Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) Susitarimo dėl žuvininkystės subsidijų (angl. AFS) pirmąjį etapą, kuriame numatytos drausminės priemonės, susijusios su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvegyba ir pereikvojamais ištekliais.	
Pakistano mėsos eksportas į Kiniją 2024 m. sausio-rugsėjo mėn. pasiekė 3,37 mln. dolerių sumą.	
Pramonės sektorius	
PAK Pramonės ir gamybos ministras R. T. Hussain Jungtinių Tautų Pramonės plėtros organizacijos (UNIDO) forume Rijade pristatė nacionalinę PAK pramonės politiką , kuria siekiama sukurti tokią aplinką, kuri leistų vietos pramonei sparčiau augti ir pritraukti užsienio investicijų. Politikoje daugiausia dėmesio skiriama žaliosios energijos iniciatyvoms, moterų įgalinimui ir regioniniam bendradarbiavimui. Politika bus orientuota į įvairius sektorius, pavyzdžiui, plieno, cemento, kasybos, naftos chemijos ir cheminių medžiagų, trąšų, sunkiosios mechanikos, spalvotųjų metalų, plastiko ir kompozicinių medžiagų, žuvininkystės, transporto ir logistikos.	
Spalio 1-15 d. dvi savaites medvilnės apdirbimo fabričių medvilnės gamybos ir pasiūlos tendencijos netikėtai pasikeitė - iš ūkių buvo gauta 1,062 mln. <i>beily</i> (<i>bale – medvilnės žaliavos paketas, sveriantis apie 220 kg</i>) medvilnės, t. y. 9,4 proc. daugiau, palyginti su 0,971 mln. tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu. Tai pirmas kartas dabartiniame, t. y. 2024-25 m., medvilnės sezone, kai medvilnės apdirbimo fabričių pasiūla padidėjo. Anksčiau medvilnės tiekimas iš ūkių išliko gerokai mažesnis, palyginti su praėjusių metų produkcija. Dėl padidėjusios medvilnės pasiūlos veiklą atnaujino dar 184 medvilnės apdirbimo įmonės.	
„Master Changan Motors Limited“ (MCML) pristatė masinei rinkai skirtą elektrinį hečbeką „Lumin“ , kurio tikslas - padaryti elektrinį mobilumą prieinamą ir įperkamą.	
Lahoro prekybos ir pramonės rūmai (LCCI) išreiškė susirūpinimą ir paragino vyriausybę kontroliuoti Pakistano pramonės elektros energijos tarifus (apie 14 centų už kilovatvalandę (kWh)), kurie yra didžiausi regione ir kelia didelę grėsmę šalies konkurencingumui pasaulyje.	
Eksportuotojai pasmerkė vyriausybę už tai, kad ji sulaiko 285 mlrd. rupijų grąžintinų mokesčių , ir dėl to didėja jų likvidumo problemos mažo ekonomikos augimo laikotarpiu.	